

Naturvernforbundet Troms

Romssa luonddugáhttenlihttu

Tromsø, 23.05.2024

Klage i sak om Stillelva- avslag på søknad om dispensasjon til å gjennomføre tiltak for gjenoppretting etter pålegg fra Statsforvalter.

JournalpostID 24/2733. Vedtak av 30.04.2024, Planutvalget Tjeldsund kommune.

Naturvernforbundet Troms viser til vedtak gjort i planutvalget hos Tjeldsund kommune den 30.04.2024. I forbindelse med pålegg etter Forskrift for tiltak i vassdrag § 3 fra Statsforvalter i Troms er det sendt en dispensasjonssøknad 8 september 2023 for å kunne utføre nødvendige tiltak i forbindelse med pålegget for Stillelva. Pålegget lød slik:

Pålegg om gjenoppretting av elveløp - Stillelva - Tjeldsund kommune

Vi viser til brev, 3. mars 2023, der vi varslet pålegg om gjenoppretting av elveløpet i den kanaliserte delen av Stillelva.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark pålegger Arnljot Dybvik å gjenopprette naturlig tilstand i Stillelva jf. § 3 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Stillelva skal legges tilbake til sitt opprinnelige elveleie. (Statsforvalteren i Troms og Finnmark, 21.04.2023)

Planutvalget omgjorde sitt opprinnelige vedtak i møte 30.04.2024 som følger:

Planutvalget opphever sitt eget vedtaket gjort den 25.01.24 i sak 06/24, og gjør følgende nytt vedtak:

- 4. Det vises til søknad om dispensasjon til å gjenopprette det opprinnelige elveløpet til Stillelva elva, datert 8 sept 2023.*
- 5. I medhold av plan- og bygningsloven §19-2 avslås søknad om dispensasjon. Dette på bakgrunn av at elveløpet har ligget som nå siden 2013, og har satt seg. Ett nytt inngrep vil være et stort naturinngrep innenfor 50-metersbeltet langs det vernede Rensåvassdraget. Fordelen ved å la elveløpet ligge som nå synes å være klart større enn ulempen.*
- 6. Vedtaket fra planutvalgets møte den 25.01.24 i sak 06/24 ble i brev datert 14.02.24 påklaget. På bakgrunn av at dette vedtaket anses som et nytt vedtak, avises klagen fordi klagen ikke har relevans for det nye vedtaket.*
- 7. Tjeldsund kommune foretar nødvendig ulovlighetsoppfølging i forhold til det ulovlige inngrepet som ble gjort i 2013.*

Naturvernforbundet Troms har fulgt denne saken over mange år og har også deltatt på befaringer i forbindelse med Statsforvalters vurdering av om pålegg kunne gis etter aktuelle forskrift i saken. **Vi vil derfor klage på vedtaket Tjeldsund kommune nå har gjort og som vanskeliggjør at gjenoppretting av elveløpet blir gjennomført slik anbefalt av fagfolk og grundige vurderinger.** Vi minner om bakgrunnen for at Forskrift om tiltak i vassdrag er et viktig virkemiddel for myndighetene i møte med ulovlige tiltak:

Naturlige vassdrag er en sjeldenhet

Presset på vassdragene våre er enormt, og den samla belastningen av flere tiår med nedbygging gjør at tilstanden er dårlig mange steder. Kanalisering, drenering, lukking og andre inngripende tiltak har gjort at intakt vassdragsnatur er en mangelvare i dag. [Kilde her.](#)

Naturvernforbundet Troms klager på vedtaket på følgende grunnlag:

- 1) Vi oppfatter at det i denne saken ikke kan være behov for en dispensasjon etter plan og bygningsloven for å gjennomføre et lovlig fattet vedtak om gjenoppretting av naturlig elveløp i Stillelva.

Med hjemmel i Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. § 7, tredje ledd, kan Statsforvalteren kreve gjenoppretting av den naturlige tilstanden i et vassdrag dersom et tiltak er satt i verk uten tillatelse jf. § 3 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. § 7 første ledd stiller også opp et krav til kommunene i planleggingen:

Hensynet til fiskeinteressene og ivaretagelse av fiskens og andre ferskvannsorganismers økologiske funksjonsområder skal innpasses i planer etter plan- og bygningsloven i kommune og fylke. Det er altså grunnlag for å forvente at kommunene legger til rette for at retting skal gjennomføres i tråd med faglige vurderinger og etter grundig saksbehandling ved ulovlige tiltak i vassdrag- ikke motarbeide lovlig fattede pålegg.

I tråd med hjemmelsgrunnlaget for pålegget om å tilbakeføre Stillelva til sitt naturlige løp mener vi det ikke foreligger en type tiltak som krever en dispensasjon etter plan og bygningsloven fra kommunen for å gjennomføres- vi mener kommunen ikke har kompetanse til å overprøve et lovlig fattet pålegg slik gjort i denne sak. Dette er et tiltak som skal rette opp ulovlige inngrep i et vassdrag og pålegget er fattet i tråd med regelverket for denne type saker. Vi klager derfor prinsipalt på dette grunnlag.

- 2) Kommunen har begrunnet sitt avslag på søknad om dispensasjon slik: *Dette på bakgrunn av at elveløpet har ligget som nå siden 2013, og har satt seg. Ett nytt inngrep vil være et stort naturinngrep innenfor 50-metersbeltet langs det vernede Rensåvassdraget. Fordelen ved å la elveløpet ligge som nå synes å være klart større enn ulempen.*

Vi mener dette ikke er en faglig holdbar begrunnelse for avslag på en dispensasjonssøknad. I saken er det gjort grundige kartlegginger, det har vært befaring med fagfolk og en rekke andre aktører og det foreligger en godkjent, faglig begrunnet tiltaksplan for gjenoppretting av naturlig elveløp. I tillegg har Statsforvalter i sitt pålegg og vedtak etter aktuelle forskrift også vurdert tiltaket med gjenoppretting etter både vannforskrift og naturmangfoldloven. Vi er trygge på at om det var tilfelle at gjenoppretting var mer til skade så hadde det ikke blitt utstedt et pålegg om gjenoppretting.

Vi mener derfor at kommunens vurdering ikke er faglig begrunnet – og det foreligger heller ingen konkrete vurderinger i forhold til tiltaksplan og øvrige faglige rapporter i saken.

Vi mener derfor at det er godt begrunnet i sakens dokumenter at fordelene ved å tilbakeføre Stillelva til sitt naturlige løp er klart større enn ulempene og at vilkårene for å innvilge en dispensasjon er til stedet.

Vi klager derfor på subsidiært grunnlag på at det er vurdert at vilkårene for dispensasjon ikke er oppfylt da vi mener det er klare fakta i saken som viser at dette ikke kan medføre riktighet. Fordelene ved å gjennomføre pålegget som planlagt har klart større fordeler enn ulemper og dispensasjon bør innvilges.

Med hilsen

Naturvernforbundet Troms v/

Styreleder Anne- Lise Mortensen